

GEMEINDE/VISCHNAUNCA
DISENTIS/MUSTÉR

Cussegli da vischunaunca
13-2021/2024

Reorganisaziun communalia

Revisiun parziale dil regulativ d'indemnisaziun

M E S S A D I

dalla suprastonza communalia al cussegli da vischunaunca

Stimau signur president
Preziadas signuras cussegliers
Prezai signurs cussegliers

1. Introducziun

Il regulativ d'indemnisaziun vertent datescha dils 22 da zercladur 2012. Pia ein gleiti 10 onns vargai dapi che quel ei vegnius adattaus la davosa gada. Il regulativ reglescha l'indemnisaziun dils commembers d'autoritads e da cumissiuns sco era d'ulteriurs funcziunaris.

Igl ei necessari d'adattar il regulativ als standards da lavur d'ozildi. La definiziun dil pensum da lavur total dalla suprastanza communalala cun ina plazza cumpleina da 100% s'auda en nossa vischtaunca definitivamein tier il vargau.

Igl ambient da lavur ei ils davos onns semidaus e la lavur ei s'augmentada, seigi quei per la suprastanza communalala sco era per las collaboraturas ed ils collaboraturs. Aschia ei la lavur en general buca vegnida pli sempla, numerusas prescripziuns (p.ex. lescha davart habitaziuns secundaras) fan la lavur magari stentusa e pli cumplicada.

Plinavon ei ina dallas pli impurtontas lavurs, sper quella dil mintgadi, da sviluppar vinavon nostra vischtaunca. Per saver far quei drova ei resursas persunalas. Seigi quei tier il persunal communal sco era tier la suprastanza communalala. Nossa vischtaunca e nossa regiun ston daventar pli attractivas e sesviluppar vinavon. Quei sto esser ina da nossas pli aultas ed impurtontas finamiras. Tut igl auter ei stagnaziun. E star eri ei per nus negin'opziun. Nus duvrein el futur novaziuns e purschidas attractivas. Quei dumignein nus denton buca mo cun far la lavur da mintgadi. Exact quei ei in dils pli gronds mancos ellas regiuns periferas. Nus prestein biara e buna lavur, denton havein nus buca peda da sesviluppar vinavon. Precis quei ei denton essenzial per daventar megliers. Nus astgein buca spargnar el falliu liug. Ensemen cun nies commerci, culs investurs, cun il mistregn ni la gastronomia ed aunc bia auters impurtonts acturs stuein nus procurar che nossa vischtaunca sesviluppeschi vinavon e vegni pli attractiva. Ils proxims onns ein decisivs! Innovaziun e digitalisaziun ein cavazzins che nus stuein persequitar pli intensivamein egl avegnir. Nus vulein dar gas, quei gartegia denton mo cun las resursas necessarias.

La suprastanza communalala sto agir activamein, coordinar e sviluppar. Per far quei drova ei bunas ed attractivas condizioni generalas. La basa persuenter ei il regulativ d'indemnisaziun.

2. Incaricas dalla suprastanza communalala

La lavur ordinaria dil president communal e d'in commember dalla suprastanza (suprastanza communalala) san ins definir suandontamein:

- Responsabladad pil departament
- Elaboraziun della strategia e dil plan da finanzas
- Responsabladad pil persunal communal
- Revisiun dallas leschas communalas
- Representaziuns generalas ella publicitat
- Contact culs uffecis cantunals, cun investurs e schiglioc interessents
- Stretg contact cul menader dil departament ni il cau d'uffeci
- S'informar davart las actualitads en siu departament
- Controlla dallas finanzas, responsabladad pil quen annual
- Elaboraziun dil preventiv
- Survesta e controlla dallas investiziuns
- Iniciar ed accumpignar projects

- Liquidar correspondenza generala dil cantun, dalla regiun e dils vischins
- Contact persunal, telefonic ni per mail cun vischins
- Sedutas ordinarias dalla suprastanza communal (mintga 2 - 3 jamnas)
- Sepreparar sin las sedutas dalla suprastanza communal
- Preparar tractandas per las sedutas dalla suprastanza communal ensemes cun l'operativa dil departament
- Assister allas sedutas dil cusegl da vischnaunca
- Preparar tractandas pil cusegl da vischnaunca ensemes cun l'operativa dil departament
- Leger ils acts (fatscentas) dallas sedutas dils cusegls da vischnaunca
- Ulteriuras sedutas da cumissiun (gestiun, scola, baghegiar, meglieraziun, leschas, projects (CF, deponia, attractivitat dil vitg), etc.)
- Sepreparar sin las sedutas da cumissiuns
- Representaziuns anoviaris resp. visetas (uniuns, cooperaziuns, societads, etc.)
- Preparar plaids ni presentaziuns
- Sviluppar vinavon la vischnaunca e scaffir pil futur cundiziuns innovativas
- ed aunc biaras autres incaricas en favur dil beinstar public.

3. Informaziuns generalas

Per evaluar la dimensiun dalla laver d'in commember da suprastanza (dils geraus) ei vegniu menau statistica davart dallas uras prestadas duront ils emprems quater meins digl onn 2021 (schaner entochen avrel).

Igl ei resultau ch'in commember da suprastanza lavura per la vischnaunca da Mustér en media denter **6 - 9 uras per jamna**.

4. Cumparegliaziun expensas executiva

Tenor publicaziun dils quens annuals 2019 e 2020 san suandontas cefras vegnir cumparegliadas:

Vischnaunca	<i>Expensas totalas executiva</i>		<i>Indemnisaziun dall'executiva</i>	
	2019	2020	2019	2020
Mustér	197'311	187'506	155'450	153'190
Tujetsch	190'198	186'797	150'918	147'429
Glion	246'415	276'261	214'409	219'853

5. Cumparegliaziun actuala: Indemnisaziun commembers da suprastanza

Vischnaunca	Indemnisaziun per commember	commentari
Mustér	11'000	<i>incl. spesas e sedutas ordinarias</i>
Tujetsch	11'000	<i>incl. spesas, senza sedutas</i>
Medel	16'000	<i>incl. spesas e sedutas</i>
Glion	13'000	<i>incl. spesas e sedutas da suprastanza</i>

6. Cumparegliaziun actuala: Indemnisaziun president communal

Vischnaunca	Indemnisaziun/commember	commentari
Mustér	50% - 74%	<i>basa 150'000</i>
<i>Tujetsch</i>	60%	<i>classe da pagas 23</i>
<i>Medel</i>	30%	<i>classe da pagas 19</i>
<i>Glion</i>	100% (80% naven 2022)	<i>classe da pagas 24</i> <i>(Perioda d'uffeci 1. 120%, 2. 124%, 3. 128%)</i>

7. Ponderaziuns cumissiun preparatoria

Il regulativ d'indemnisaziun actual ei in construct fetg special. La persuna che vul surprender il presidi sa giavischar cons procents da laver ch'ella drova. Cunquei ch'il gremi da suprastanza ei dotaus cun total 100%, ei la laver dils geraus dependenta dalla persuna che vegn eligida el post da presidi.

La cumissiun preparatoria ei dil meini ch'ei drova claras indicaziuns, seigi quei pil presidi ni pil post da gerau sco era pils ulteriurs uffecis. La laver dallas persunas ch'ein promtas da surprender in uffeci duei vegnir indemnizada adequat a lur incumbensa e responsabladad. La laver ei numnadamein pretensiura e la responsabladad gronda.

Plinavon demuossa ei adina puspei danovamein ch'igl ei grev d'anflar persunas che surprendan tals posts da responsabladad. Ulteruramein pretendta l'incarica dils differents uffecis era d'unfrir entgin temps liber. Cun l'adattaziun dil regulativ d'indemnisaziun mussein nus che nus appreziein la gronda laver che vegn prestada di per di.

Plinavon eisi impurtont ch'ins sliglia el regulativ la substituziun dil president communal el cass d'ina absenza pli liunga. Quella responsabladad eisi medemamein d'indemnisar adequat.

Sinopsa - cumparegliaziun ordinaziun existenta/revisiun parziale

Regulativ existenta	Revisiun parziale	Commentari	Cumissiun preparatoria
Art. 3 Fixum <p>¹ Cun il pagament d'in fixum ein tuttas uras per l'obligaziun da presenza, per la direcziun e l'administratiun dils departaments, sco la preparaziun da sedutas, il studi dallas documentaziju per las sedutas, telefonats ed uatgas entochen in'ura cumpri.</p> <p>President dil cussegl da vischnaunca frs. 1'200.—</p> <p>President dil cussegl da scola frs. 2'500.—</p> <p>President dalla cumissiun da gestiun frs. 500.—</p>	Art. 3 Fixum <p>¹ Cun il pagament d'in fixum ein tuttas uras per l'obligaziun da presenza, per la direcziun e l'administratiun dils departaments, sco la preparaziun da sedutas, il studi dallas documentaziju per las sedutas, telefonats ed uatgas entochen in'ura cumpri.</p> <p>President dil cussegl da vischnaunca frs. 1'500.—</p> <p>President dil cussegl da scola frs. 2'500.—</p> <p>President dalla cumissiun da gestiun frs. 1'000.—</p>	<p><i>Il president dil cussegl da vischnaunca ha cun la preparaziun dallas sedutas dil cussegl e dil biro dil cussegl da vischnaunca sco era cun il stretg contact cun il president communal in tschuat d'incumbensas. Plinavon porta el la responsabludad da tgamunar las sedutas dil parlament.</i></p> <p><i>Il president dalla cumissiun da gestiun porta en sia funcziun medemamein gronda responsabludad. Plinavon pretenda sia incumbensa da preparar las sedutas dalla cumissiun ed il stretg contact cun il president communal ed il canzlist in surpli da lavur.</i></p>	
<p>² La lavur dall'entira suprastanza communalha vegn indemnizada cun la summa annuala da brutto maximalmein frs. 150'000.—, corrISPONDENT ad ina piazza da lavur compleina. Quella summa vegn repartida sin ils commembres della suprastanza communalha tenor il temps d'engaschament.</p>	<p>² La lavur dall'entira suprastanza communalha vegn indemnizada cun la summa annuala da brutto maximalmein frs. 150'000.—, corrISPONDENT ad ina piazza da lavur compleina. Quella summa vegn repartida sin ils commembres della suprastanza communalha tenor il temps d'engaschament.</p> <p>2 (niev) La lavur dalla suprastanza communalha vegn calculada sco suonda:</p> <p>President communal: max. 80% Commember da suprastanza: 6 - 9 uras per jamna</p>	<p>Niev vegn la lavur dalla suprastanza buca pli dotada cun maximalmein 150'000.—. Ina indemnisiun fixa da 150'000.— ei memia static ed oz era buca pli pusseivel dad applicar endretg (p.ex. 74% president / suprastanza 26%).</p> <p>Daniev vegn il post dil president communal definius cun max. 80%. Ils commembres da suprastanza han da quitar cun in engaschi ordinari denter 6-9 uras per jamna.</p>	<p>(cumissiun e suprastanza unanim, plidatra: Theres Burri Gadola)</p> <p>2 (niev) La lavur dalla suprastanza communalha vegn calculada sco suonda:</p> <p>President communal: max. 80% Commember da suprastanza: 6 - 9 uras per jamna en media in di da lavur per jamna</p>
<p>³ Il temps d'engaschament dil president communal munta a minimal 50% ed a maximal 74% d'ina piazza compleina. Il temps digl engaschament vegn fixaus en entelgentscha cun la cumissiun da gestiun.</p>	<p>³ Il temps d'engaschament dil president communal munta a minimal 50% ed a maximal 74% d'ina piazza compleina. Il temps digl engaschament vegn fixaus en entelgentscha cun la cumissiun da gestiun.</p> <p>3 (niev) Il temps d'engaschament dil president communal munta ad 80%. Quel sa variar denter minimal 50% e maximal 80% e vegn fixaus en entelgentscha cun la suprastanza communalha. El cass d'in engaschament da 60% ni sut ha il president communal la pusseivladad d'engaschar in secretariat per maximalmein 30%. Il plaz da lavur dil president communal sco era d'in eventual secretariat ei en casa communal.</p>	<p><i>Il temps dil president communal vegn fixaus cun maximal 80% (augment da 6%) e minimal 50%. El cass d'in pensum da 60% ni sut sa vegnir engaschau in secretariat per max. 30%. Aschia resta il post da president el futur flexibels.</i></p> <p><i>Per buca « mo » ademplir la lavur da mintgadi, mobein cunzun promover e sviluppar vinavon la vischnaunca da Mustér duei igl engaschament dil presidi communal niev muntar ad 80%. Igl ei en emprema lingia il president communal e la suprastanza communalha che procuran per ulteriur svilup e novazjuns ni per attractivas cundiziuns generalas. Persuenter drova ei resursas, era tier il president communal.</i></p>	<p>(cumissiun unanim, plidatra: Theres Burri Gadola)</p> <p>3 (niev) Il temps d'engaschament dil president communal munta ad 80%. Quel sa variar denter minimal 50% e maximal 80% e vegn fixaus en entelgentscha cun la suprastanza communalha. El cass d'in engaschament da 60% ni sut 80% ha il president communal la pusseivladad d'engaschar in secretariat per maximalmein 30% proporzional alla reducziun dil pensum dil president Il plaz da lavur dil president communal sco era d'in eventual secretariat ei en casa communal.</p>

<p>⁴ Igl engaschament fundamental dils ulteriurs suprastonts mutta a 26%. Mintgin vegg indemnisaus cun la summa annuala da frs. 9'750.--</p>	<p>4 Igl engaschament fundamental dils ulteriurs suprastonts mutta a 26%. Mintgin vegg indemnisaus cun la summa annuala da frs. 9'750.</p> <p>4 (niev) Il president communal vegg indemnisaus tenor la classa 23, scalem 14 dalla scala dallas pagas dil cantun Grischun resp. dalla vischnaunca da Mustér. Annualmein vegg il fixum adattaus cun in alzament d'in scalem tenor scala da pagas dalla vischnaunca da Mustér entochen al scalem maximal dalla classa 23 (duas periodas d'uffeci). In eventual secretariat vegg indemnisaus tenor engaschament da persunal ordinari.</p>	<p><i>La paga dil president duei el futur buca pli esser statica. L'experiertscha e la savida prendan tier onn per onn. Aschia duei era la paga dil president communal esser variabla. Cun la fixaziun dalla classa e dil scalem vegg la lavour dil president communal indemnisaada adequataemein.</i></p> <p><i>Cun la revisiun dil regulativ (scalem e scala) vegg il president communal en cumparegliazun cun il regulativ vertent proporzionalmein schizun a survegnir pli pauc paga che entochen dacheu. Quella disfavur duei vegin compensada cun in lev augment annual. Sco quei ch'igl ei ell'economia privata vegg l'experiertscha e la savida onn per onn pli gronda ed indemnisaada corrispondentamein. Plinavon vegg fatg cuors e tut tenor era sescolau vinavon. Sil pli tard suenter otg onns (duas periodas d'uffeci) vegg l'indemnisaziun buca pli adattada cun in alzament annual (scalem final dalla classa 23).</i></p>	
<p>⁵ La quota variabla dil president communal da 24% sa gest tenor las relaziuns persunalas, la disponibladad e la pusseivladad d'engaschaments supplementars vegin repartida sin ils ulteriurs commembres dalla suprastanza communal, quei sin fundament d'ina proposta dil president communal e d'ina clara circumscripziun dallas incariccas e cun il consentiment dalla cumissiun da gestiun.</p>	<p>⁵ La quota variabla dil president communal da 24% sa gest tenor las relaziuns persunalas, la disponibladad e la pusseivladad d'engaschaments supplementars vegin repartida sin ils ulteriurs commembres dalla suprastanza communal, quei sin fundament d'ina proposta dil president communal e d'ina clara circumscripziun dallas incariccas e cun il consentiment dalla cumissiun da gestiun.</p> <p>5 (niev) Il vicepresident survegn per sia funcziun ina indemnisiatiun supplementara annuala da 2'500.--. El cass ch'in remplazzament urgent dil president communal cuoza pli ditg che 30 dis senza interrupziun ha il vicepresident dabien proporzionalmein la medema indemnisiatiun sco il president communal.</p>	<p><i>Il vicepresident ha in'impurtonta funcziun. El representa la vischnaunca anoviares el cass ch'il president communal ei inagada impiedius ni sa buca prender part ad ina u l'autra occurrenza. Plinavon ei el responsabels pilis fatgs communals duront il temps da vacanzas ni schiglioc absenzas. Quella lavour ei in fatg ed ei entochen oz buca veginida indemnisaada.</i></p> <p><i>Plinavon vegg il cass reglaus ch'il president curdass inagada ora pli ditg ni prendess in sabatical (congedi) pli liung.</i></p>	
<p>⁶ El fixum dalla suprastanza communal e dil president communal ei l'indemnisaziun per tutta lavour ordinaria (inclusiv sedutas da suprastanza e dil cussegli da vischnaunca) enteifer igl intschess dalla Surselva cuntendida.</p>	<p>6 El fixum dalla suprastanza communal e dil president communal ei l'indemnisaziun per tutta lavour ordinaria (inclusiv sedutas da suprastanza e dil cussegli da vischnaunca) enteifer igl intschess dalla Surselva cuntendida.</p> <p>6 (niev) Igl engaschament fundamental dils ulteriurs suprastonts vegg calculaus denter 6-9 uras en media cun in di da lavour per jamna. Mintga commember da suprastanza vegg indemnisaus per quei engaschi cun la summa annuala da frs. 14'000.--. Mintga perioda d'uffeci ch'in commember da suprastanza aschunta vegg indemnisaus cun in augment da 4%.</p>	<p><i>Il post en suprastanza duei el futur vegin definius en procent. Aschia sa ina persuna che vul candidar cun con engaschi ch'el sto schi circa quintr. La lavour d'in suprastont sa tenor fatschenta variar fetg. Aschia eisi bein pusseivel ch'el sto era impunder privat (preparar fatschentas, s'informar, representaziuns, projects) entgin temps dapli. Intragliauter duess ei el futur denton tonscher cun impunder max. in di ad jamna.</i></p> <p><i>Ulteriurs posts ella funcziun sco suprastont (p.ex. sedutas uffeci da baghegiar, sedutas en cumissiuns etc.) vegin indemnisaadas separadamein. Cun ina pauschala da frs. 14'000.-- ella funcziun da 15% vegin ils commembres da suprastanza indemnisaadas cun in augment da 4%.</i></p>	<p>(cumissiun e suprastanza unanim, plidatra: Theres Burri Gadola)</p> <p>6 (niev) Igl engaschament fundamental dils ulteriurs suprastonts vegin calculaus denter 6-9 uras en media cun in di da lavour per jamna. Mintga commember da suprastanza vegg indemnisaus per quei engaschi cun la summa annuala da frs. 14'000.--. Mintga perioda d'uffeci ch'in commember da suprastanza aschunta vegg indemnisaus cun in augment da 4%.</p>

		<p><i>adequatamein ed en cumpareglazion cun otras vischnauncas en in rom corrispudent.</i></p> <p><i>En quell'alinea vegn definiu pli clar tgei ch'ei exact cumpriu el fixum dalla suprastonza communal. Ulteriuras sedutas vegnan indemnisasadas tenor regulativ art. 6.</i></p> <p><i>L'experiéntscha d'in commember da suprastonza pren tier cun ils onns, aschia che la vischnaunca profitescha sche la perioda d'uffeci d'in commember da suprastonza cuoza pli ditg che mo ina. Quell'experiéntscha ed enconuschientscha dallas lavurs duei cun mintga perioda d'uffeci vegnir indemnisada cun in lev augment.</i></p>	
	<p>7 (niev) El fixum dalla suprastonza communal e dil president communal ei l'indemnisaziun per tuttas sedutas ordinarias dalla suprastonza e dil cussegl da vischnaunca cuntenida.</p>		
<p>⁷ Quels fixums vegnan adattai alla carischia conform alla reglementaziun cantunala.</p>	<p>8 Quels fixums vegnan adattai alla carischia conform alla reglementaziun cantunala.</p>	<p><i>Sulettamein midau nr. dall'alinea.</i></p>	.
<p>⁸ Tuttas indemnisiuns per mandats ufficials en num dalla vischnaunca van en cassa communal.</p>	<p>9 Tuttas indemnisiuns per mandats ufficials en num dalla vischnaunca van en cassa communal.</p>	<p><i>Sulettamein midau nr. dall'alinea.</i></p>	

Proposta

Sin fundament dallas ponderaziun suramenziunadas

p r o p o n a

la suprastonza communal al cussegli da vischnaunca d'approbar la revisiun parziale dil regulativ d'indemnisazion.

Suprastonza communal Disentis/Mustér
Il president:

René Epp

Il canzlist:

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 18 d'october 2021

- Regulativ d'indemnisazion